

MGL mestno gledališče ljubljansko 2014/2015

MGL

Moritz Rinke
**LJUBIMO
IN NIČ NE VEMO**

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenija
Hišna centrala +386 (0)1 4258 222
Tajništvo +386 (0)1 4257 148, faks +386 (0)1 2517 044
Blagajna +386 (0)1 2510 852, odprto vsak delavnik od 12. do 18. ure in uro pred
predstavo, e-naslov blagajna@mgl.si
E-naslov info@mgl.si
Spletno mesto www.mgl.si

Barbara Hieng Samobor direktorica in umetniški vodja
Petra Hrastar direktoričina pomočnica – poslovni vodja
Jože Logar direktoričin pomočnik za tehnične zadeve

Alenka Klabus Vesel dramaturginja in arhivarka
Eva Mahkovic dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka
Petra Pogorevc dramaturginja in urednica Knjižnice MGL
Ira Ratej dramaturginja in vodja izobraževalnega programa
Maja Cerar, Martin Vrtačnik lektorja

Simona Belle vodja službe za odnose z javnostjo in trženja
tel. +386 (0)1 425 5000, faks +386 (0)1 2514 167
Branka Lepšina koordinatorka in planerka programa
tel., faks +386 (0)1 2514 167
Nataša Pevec koordinatorka trženja
tel. +386 (0)1 4258 222, faks +386 (0)1 2514 167
Petra Setničar koordinatorka obiska
tel. +386 (0)1 4258 222, +386 (0)1 2510 852, faks +386 (0)1 2514 167
Zdenka Močilnik blagajničarka in informatorka
tel. +386 (0)1 2510 852

Javni zavod Mestno gledališče ljubljansko, ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana
Program gledališča financirata Ministrstvo za kulturo (iz proračuna Republike Slovenije) in MOL

Svet Mestnega gledališča ljubljanskega
Mojca Slovenc (predsednica), Gašper Tič (namestnik predsednice),
mag. Mojca Jan Zoran, Saša Hren Koritnik, Aleš Kardelj

Strokovni svet Mestnega gledališča ljubljanskega
Alen Jelen, Eva Mahkovic, Tone Peršak, doc. dr. Katarina Podbevšek, Matej Puc, Nina Valič

Ustanoviteljica

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXV, sezona 2014/2015, številka 2
Izdaja Mestno gledališče ljubljansko
© 2014 Mestno gledališče ljubljansko

Za izdajatelja Barbara Hieng Samobor
Urednice Alenka Klabus Vesel, Eva Mahkovic, Petra Pogorevc, Ira Ratej
To številko je uredila Eva Mahkovic
Lektorica Maja Cerar
Avtor fotografij Sebastian Cavazza
Oblikovalka Mojca Višner

Tisk Matformat, d. o. o.
Naklada 400 izvodov
Ljubljana, Slovenija, september 2014

Po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 davek ni obračunan.

VSEBINA

- 5** Vesna Hauschild **SVETILNIKI**
- 17** Sandi Jesenik **TUDI ČE GREM NA MORJE,
BOVA ŠE VEDNO ŽIVELA Z LUTKO**
- 23** Fotografije z vaj

Moritz Rinke

LJUBIMO IN NIČ NE VEMO

Wir lieben und wissen nichts

Prva slovenska uprizoritev

Premiera 25. septembra 2014

Prevajalec **MILAN ŠTEFE**

Režiser in avtor izbora glasbe **MARE BULC**

Dramaturginja **EVA MAHKOVIC**

Scenograf **DAMIR LEVENTIĆ**

Kostumografka **MATEJA BENEDETTI**

Lektorica **MAJA CERAR**

Oblikovalec svetlobe **ALJOŠA VIZLAR**

V predstavi je uporabljen odlomek iz filma Georgesa Mélièsa *Izlet na luno*.

Vodja predstave **Jani Fister**

Tehnični vodja **Jože Logar**

Vodja scenske izvedbe **Janez Koleča**

Vodji tehničnih ekip **Matej Sinjur** in **Branko Tica**

Vodja tonskih tehnikov **Sašo Dragaš**

Vodja osvetljevalcev **David Orešič**

Vodja frizerk **Jelka Leben**

Vodja garderoberk **Angelina Karimović**

Rekviziterja **Sašo Ržek** in **Borut Šrenk**

Sceno so izdelali pod vodstvom mojstra **Vlada Janca** in kostume pod vodstvom
mojstric **Irene Tomažin** in **Branke Spruk** v delavnicah MGL.

Igrajo

Hannah **ANA DOLINAR HORVAT**

Sebastian **MATEJ PUC**

Roman **GABER K. TRSEGLAV**

Magdalena **TJAŠA ŽELEZNIK**

Vesna Hauschild **SVETILNIKI**

Cena za povezavo

Dobrodošli v stanovanje, katerega plačnica je *poslovno* uspešna voditeljica tečajev, Hannah. V sobi sedi sramežljivi Sebastian¹, njen prijatelj/življenjski sopotnik, ki ima rad knjige in počivanje na stolu iz starih časov. Doživlja ga kot prestol, kjer so se svojčas zbirale modre duše, utelešene v na tak ali drugačen način zadušeni pesnikih, pisateljih in filozofih. Skozi vrata vstopi Hannah, s kovčkom v rokah. Pripravlja začasno izmenjavo stanovanj z drugim parom. Soba ima okno. Ampak gleda na cesto. Na cesti so avtomobili in šumi, ki motijo Sebastiana, zato noče ven. Bolj kot ga Hannah priganja, bolj ko sitnari, če je že napisal navodila za pot, bolj se pogreza v svoj stol. Hannah ne zaupa, da bo drugi par našel pot brez njunega posredovanja. Namesto da bi Sebastian pakiral, zлага zgodbe. O kurtizanah iz Vatikana, ki so jim moški metali kovanje. Ko so vse pobrale, so si od silnega nabiralništva lahko oddahnile ob skupinskem seksu pri samem vrhovnem predstavniku katoliške cerkve. Ali so res vsi uživali ali ne, Sebastianove *prijateljice* ne zanima, saj je okupirana z velikanskim sokovnikom v obliki vesoljske kapsule in še česa, ki ju bo, kot je prepričana, ohranjal čila in zdrava. Sebastian je bolj kot naravnega soka iz sokovnika žejen Hannine pozornosti, in tudi odgovora na to, ali je v redu, če se ljubi z več ljudmi naenkrat, svobodno, v kolikor vsi udeleženci ob tem uživajo. Sam nima *pravega* naravnega soka, ki bi pri življenju ohranjal Hanno in njene mlade upe. Sebastian sprevidi, da bo treba svoje misli testirati direktno; s primerom iz Kubrickovega filma *Široko zaprte oči*.² Ne izvemo, kako na tovrstno orgijo gleda Hannah, saj prav originalno premakne pozornost k iskanju originalne embalaže njunega sokovnika, ki ga imata še iz nebrzdanih študentskih časov. Sebastian ji iskreno pove, da bi rad ostal, kjer je. V *ropotarnici*. Lažje mu je sedeti na mestu in prenašati raznovrstna ropotanja od zunaj in znotraj, kot da bi se kar naprej selil v iskanju

¹ Sebastian v latinščini pomeni »izhajajoč iz Sebastie«, v grščini ime Sebastos pomeni tudi »sram«, prevajajo ga kot Augustus, s katerim označujejo romanske vladarje. V 3. stoletju so svetnika poimenovali sveti Sebastian.

² Zapomnil si je, da sta v filmu nastopala neka blondinka (Nicole Kidman) in njen nizkorasli mož (Tom Cruise). V privatnem življenju v času snemanja filma je slavni igralski par, tudi uradno poročen, skupaj, po ločitvi pa moški sodeč po novicah iz medijev zapade v kult, kjer naj bi jedli placente. Oba si nato v resničnem življenju najmeta nove partnerje oziroma vsak po svoje živita naprej.

sreče. Simpatizira z nomadi, ki so se selili, da bi zagotavljali boljše pogoje za življenje krav, ki so nato ljudstvu vračale z mlekom. Hannah ga seli zaradi službene priložnosti, ki bo obema omogočala kvalitetnejše bivanjske razmere na nivoju osnovnih človekovih potreb, tudi razmnoževanja, pri čemer ne sprevidi, da je za Sebastiana najosnovnejša potreba – mir. Za Hanno je sreča varnost, ki je odvisna od materialnega bogastva oziroma kariernega uspeha. Ta po njenem zagotavlja dobre pogoje za napredek tako na osebnem kot na globalnem nivoju. Hannah se dobro zaveda, da je ona tista, ki nosi domov denar za *njuno* preživetje.

Hrana. Včasih je nujno potrebna.
Sebastian da več na dušno hrano.

Hannah hoče, da se prilagodi njeni volji, on pa hoče, da bi razumela njegov način funkcioniranja. Ne en drugi ne prideta daleč, saj sta njuna »partnerja za menjavo« stanovanj in vrednot že blizu. Hannah hrepeni po zahvali, ker namesto Sebastiana igra vlogo lovca. On deluje, kot da je sposoben veliko potrpeti, ampak kot vsak, ima svojo mejo in »mama hotel« ima vrata, ki se odpirajo in zapirajo iz obeh strani. Ne mara kljuk, zato izbere pištolo. Tudi za pritisk na sprožilec je potreben pogum, kot ga je naučil oče in kot so ga naučile knjige o zgodovinskih osebnostih, ki so bile večinoma cenjene šele po smrti. Izvemo, da je njegov oče rad streljal na pritlehne živali, enkrat pa tudi na ženino pravo ljubezen, ne izvemo pa, ali je dobil z njegovo smrtjo kakšno zadoščenje. Sebastian hrani pištolo za spomin, pa tudi za vsak slučaj. Če bi se spet prikazal potlačeni ljubimec njegove izbrane – od boga poslane Hanne³. Ampak o tem nočeta govoriti, mudi se v katarzično nevtravno Švico, kjer bo Hannah »prodajala vzvišeno, sveto stvar,« kot meni Sebastian, oziroma vračala dobro družbi, kot meni sama. Sebastian ne more. Hannah je ženskega spola, pa se ji včasih ne ljubi govoriti kar tja v en dan. Stavke sicer pogosto začneta z *jaz*. Kdo bi ji zameril; vzela je stvari v svoje roke, našla si je dobro plačano službo, vztrajala je v iskanju stanovanja, ki je priročno, srečna je, da ga je sploh uspela dobiti, saj na internetu ni bilo prav veliko tovrstne ponudbe. Zürich je lep in česar ne veš ali ne vidiš, ne boli, je njen moto, Sebastian pa čuti, in čuti bolečino. Boji se, da se bo spet spoprijateljil z depresijo. Boji se, da si bo Hannah v *dekadentnem mestu* zopet poiskala ljubimca, po možnosti takšnega, s katerim si bosta lahko delila naravne sokove in ostajala zdrava in živa. Hannah ga v svojem lahkotnem stilu skuša razvedriti: »Saj pišeš razpravo o nagih moških in ženskah, to je na nek način ... svetlo ... zabavno,« toda takšno posploševanje Sebastiana zmoti. Gole, ne glede na spole, vidi širše, kot dele, ki se dopolnjujejo – kadar se lahko. Piše znanstvene razprave, ne more pa razpravljati o idejah, ki ga mučijo, vsaj s Hanno ne. Ne more priznati, da trpi, ker nima tistega, kar bi ji kot predstavnik moškega spola *moral* dati. Omenja mačke, samosvoja bitja, ki so skozi stoletja (že marsikaj)

preživela. Je kot mačka, obenem pa potrebuje družbo. Zaposluje se z intelektom, skozenj raziskuje tudi sebe, a takoj, ko nekaj ugotovi, se sistem podre; absolutne resnice ni. Sebastian je prepričan, da denar nemu prinese zadoščenje, drugemu pa trpljenje. Firma, za katero dela Hannah, ji ni pripravljena plačati hotela, zato mora oditi z njo, sam pa selitve in prilagajanja na nova – drugačna okolja z drugačnimi zakoni (tostmi), doživlja kot ječo, saj varčujejo na njegove stroške! Hanno takšna miselnost utruja. Drug drugega pijeta, noben se ne napolni, noben se ne odžjeja. Sebastian priznava, da lažje nekaj sprejme, če razume vzrok, ki je pripeljal do (zanj) neprijetnih posledic, če za neprijetnostjo, ki jo sam doživlja, stoji človek, ki ima svoje stiske in travme. Toda vsak poskus razumevanja sebe in drugih ga vrže iz notranjega miru, prevetri njegove vrednote. Ljudje po njegovem premikajo pohištvo, pakirajo, povzročajo šume, ker ne upajo, ne znajo ali ne morejo premakniti svoje miselnosti, svojega lastnega (samoohranitvenega) sistema. Ta jih lahko osvobodi ali pa še bolj zatre. Naj ima še toliko knjig, nobena ne nudi vseh odgovorov. Ali je v naravi, da se lahko vsemu in vsakomur prilagodi? Ko zapustiš cono udobja, se marsikaj naučiš, vprašanje pa je, *komu* postaneš *kdo*. Boljši človek ali le človek z drugačnimi izkušnjami? Sodeč po Sebastianovih raziskavah, prilagajanje na dolgi rok dobro uspeva mačkam. Sem in tja se kakšna kljub vsemu malo opeče na vroči pločevinasti strehi⁴. Ali pa ob brskanju kovanja iz peči za opico, ki poleg mačke sedi.⁵

Hannah si, kot marsikatera ženska, od Sebastiana želi pozornosti. Že šopek rož bi bil dober znak. Celo denar mu da, za rože, on pa ne sprevidi namiga. Njegove teorije so zanjo izguba časa, ona hoče napredek, akcijo, uspeh. In pomoč. S tem misli predvsem na finančno pomoč, ki je bila skozi stoletja objektivno gledano bolj ali manj domena moškega spola. »Vsak dan praviš, da boš naslednji teden začel svoj veliki projekt, ki nama bo baje prinesel milijone, v resnici pa pišeš le predgovore,« ga Hannah kastrira. Sebastian verjame, da je znanje že od nekdaj tu, da si ga nihče nima pravice lastiti in s tem mastno zaslužiti. Obsoja njen tečaj *Zen za bankirje*, raje je lačen, kot nahranjen s sumljivim denarjem. Hannah pomaga določenim ljudem v obliki določenega tečaja. »Učim jih samo, kako pravilno dihat!« Bankirji so po njenem mnenju ljudje, po mnenju Sebastiana pa pošasti, ki se okoriščajo na račun tuje mizerije in si sploh ne zaslužijo živeti: »Če bi hotel rešiti svet, bi te moral privezati na ta stol.« Sebastian najde sprostitev v orgazmu. Tega se najraje loteva kar z lastnimi rokami, saj ob telesnem stiku s Hanno dobi v kompletu tudi ukaz, naj izpolni svoje *moško poslanstvo*. On ne bi. Organsko, psihološko ali psihosomatsko, ni pomembno. Ne zmore. Ne čuti se potrebnega, sploh ko Hannah priznava, da je treba moške vzeti v posteljo skupaj z računalnikom, sicer bo človeštvo propadlo. Hannah bi rada nadaljevala rod, pustila svet takšen, v kakršnega je vstopila; nekaj

³ Hannah v hebrejščini pomeni božje darilo svetu (z otrokom).

⁴ Drama Tennesseeja Williamsa iz leta 1955 o zasvojenosti z alkoholom, apatiji, poželenju, represiji homoerotičnih čustev, izsiljevanju z lažmi.

⁵ Po motivih zgodbe Jeana de La Fontaina *The Monkey and the Cat*.

dobiš, nekaj vzameš. Za izpolnitev te naloge je zdaj pripravljena sprejeti tudi pomoč napredne sodobne medicine. Sebastian aparatom ne zaupa. Tudi te so namreč izumili ljudje – takšni ljudje, ki jim prav tako ne zaupa. Sebastian vehementno zagovarja revne varčevalce, Hannah pa tiste, ki vzamejo usodo v svoje roke.

Hannah zagovarja človečnost, bogatenje čustev, ne uvidi pa, da čustev ne gre izsiliti. Modrost je dati človeku točno tisto, kar potrebuje, ne tistega, kar hočeš dati oziroma misliš, da potrebuje. Previdnost pa je, kot dostikrat slišimo, mati modrosti. Hannah je naveličana igrati mater svojemu partnerju, čeravno se v to vlogo postavlja povsem prostovoljno. On se še ni povsem odločil, ali bo starš, otrok ali odrasel. »Mene si kar namontirala v vse to ...«,« ji očita, ker hoče prehitevati tok, sam pa plava mrtvaka in zraven preklinja doktorja na cenovno ugodnejšem sosedskem delovnem trgu, ki ji je pomagal, da se je pustila *zamrzniti*. Sebastian ne čuti potrebe, da bi nadaljeval svet, da bi na tak način *podaljšal* sebe. Za Hanno je povezanost vezana na tehniko *in* človeka. Internet je svet v malem, tam so vse informacije, ni pa vseh odgovorov. Sploh kadar zmanjka elektrike. Sebastian bolj kot v krvno sorodstvo verjame v sorodstvo duš, te pa vztrajno nabira v knjigah iz papirja. Če združi vsa prebrana prepričanja, je lahko sam svoj svet. Celota. A se obenem prav dobro zaveda, da je med osamljenostjo in samoto velika razlika. Težko je biti sam. Dolgčas postane. To sta pokazala tudi Martha in George v Albeejevi drami *Kdo se boji Virginie Woolf* iz leta 1962. Ljudje potrebujemo zrcala. Pokažejo, da smo lepi, utrjeni, suhi, debeli, nasmejani, zamorjeni, da smo se skrčili, da smo zrasli. Ko trčita dve prepričanju, zna biti naporno, ko jih trči več, je izziv še malo večji. Izziv za Sebastiana in Hanno se uteleša v Romanu in Magdaleni.

Meditacija ali mediacija?

Par, s katerim naj bi izvedli izmenjavo *domov*, prispe. »Prezgodnja sta! Kakšna pedanta sta to?!« Sebastian ni pripravljen. Je pa po svoje oborožen. Hannah se brž požene v tekmo za kontrolo, narekuje jima, kako priti do *pravega* nadstropja – njenega nadstropja.

Sebastian na svojem stolu razmišlja – lovi sončne žarke, ko vstopi alfa samec Roman⁶. Prebere ga, še preden se ta pohvali, da je iz najetega kombija *stisnil maksimum*. Pištola čaka. Sebastian lahko, če hoče, prevzame kontrolo in vse skupaj – ali pa samo sebe – uniči. Samomor zanj ni beg, je odločitev zase. Ne ukvarja se s tem, kako bi njegov konec vplival na okolico in v tej sebičnosti je iskren. »Ni bilo nobenih zastojev?« testira svoj spol (in svoj alter ego). Roman najprej podleže vabilu na borbo, nato pa diplomatsko zaključi, da je stanovanje

prijetno. In se nervozno zazre okrog sebe. Sebastian čuti potrebo po tem, da markira prostor. Veže se na izbrane stvari in na izbrane ljudi. Je vzoren, previden, hiter Magdalenin soprog eden izmed teh ljudi? Roman se zaveda raznih nevarnosti, ki jih trobijo novice, prepričan je, da je pripravljen na vse. Prilagaja se svojim potrebam; če je treba, gre po stopnicah, če je treba, vklopi utripalke, njegov manko pa je v tem, da rad dela hitre zaključke. Sebastian je bolj za spontane reči, za naravo in naravne procese, a kaj, ko mu Hannah krade čas. On ljubezen doživlja kot sveto stvar, izmenjavo energije, ki ni toliko vezana na spol in številke, kot na dušno povezanost. Raje se podredi pištoli, kot da bi se podredil aplikacijam, ki mu predpisujejo, kdaj je *čas za stvarjenje*. Noče biti sredstvo, s katerim se bo Hannah *podaljšala*. Če bo streljal, bo streljal na svoj ukaz. V koga, se bo odločil po navdihu, če se seveda ne bo prej kdo drug odločil zanj. Vsekakor pa ne potrebuje nobenih potrdil iz strelskega društva, zatrdi.

Zadnja v prostor vstopi Magdalena. Prijazna, sprejemljiva, ljubezniva. S Sebastianom se hipno ujameta, Roman pa hitro poseže vmes, da se ne bi nevidni kabli preveč zapletli. Oba para imata sokovnik, vprašanje pa je, kdo bo zdaj izrabljaj/uporabljal katerega. Hannah je že od nekdaj rada stiskala falične atribute sadja, začimb in zelenjave. Sebastian izda(vi), da mu *normalen* čaj v filter vrečki povsem zadošča. Nihče ne načne diskusije o tem, kateri čaj naj bi bil nenormalen, ampak tako ali tako se vsem mudi. Sebastian najbrž ve, kje so filtri. Zagotovo ve, kje je pištola. Roman je prepričan, da je sok iz *njunega* sokovnika lepo tekoč zaradi valjev – iz jekla. V manj kot eni uri se pričakuje izstrelitev pomembnega satelita, za katerega se čuti osebno odgovornega. Hannah kar zacveti, ko beseda nanese na izstrelitve. Čeprav se Roman zelo zanaša na tehnologijo, ta ne ve vsega in zato Magdalena navija za to, da se malo popije. Alkohol spodbuja resnico, lahko pa tudi ublaži dejstva, ki so njej že znana, ostalim pa zaenkrat zamolčana. Magdaleni se zdi, da bo Roman lažje prenesel pivo, saj ni prav nevtralen, čeprav sta nekaj časa živela v Švici. Ženski bosta pili vino, ki jima ga Sebastian z veseljem servira. Roman vmes razkrije, da mu je zoprno doplačevati za svojo ženo, ampak ker je treba upoštevati zakon in red, plača. Sicer bi bil v hotelu, kjer so vse storitve plačljive in se jim z namenom ne reče usluge.

Izvedemo, da je Magdalena tista, ki je organizirala menjalno partnerstvo. Sebastian zopet načne zgodbo o najsvobodnejši družbi, ki si je vse delila. Hannah po dolgem in počez premeri Romana, Sebastian ga nogira in negira ob vsaki priložnosti. Magdalena pije in opazuje. Izvedemo, da ima dvanajstletnega sina. *Njen zaklad* je trenutno na Švedskem. Sebastian razmišlja o šumih in o puberteti, Roman pa hoče *takoj zdaj* geslo za internet. Debata nanese na to, da otroci kričijo, kar špične Sebastiana. Magdalene kričanje nič ne moti, prav vesela je, če je pri sosedih enako. »Ene par otrok je, ampak to je lepo.« Beseda nanese tudi na Christiana, soimenjaka Hanninega bivšega ljubimca. Asociira tudi na dolgočasega moškega, ki ga je v Sloveniji

⁶ Izhaja iz latinščine, pomeni »tisti iz Rima«. Ime mnogih cesarjev v zgodovini.

veliko videti na slikah s križi, v Indiji na profilnih slikah, okrašenih s pisanimi trakci, v Veliki Britaniji pa se o njem prepeva in zraven pleše. V knjigah o njem zelo različno pišejo, naj bi bil mlad človek, ki je zdravil, delal čudeže in vstal od mrtvih.

Romanu bo nesmrtnosti pomagala doseči tehnika. Če ne bo slučajno *nekdo drug* kriv, da bo šlo vse *k vragu*. Glej ga zlomka: Sebastian se ne spomni, v katero knjigo je zapisal geslo za tisto škatlo, ki daje brezžično povezavo. Magdalena Romana podpira, a obenem zadržuje zanj *ključno* informacijo. Težko ji zamerimo, glede na to, da je on niti malo ne spoštuje; kadar ga hoče umiriti, jo nahruli, naj utihne. Izvemo, da je med vožnjo do stanovanja kontroliral tudi čas njenega uriniranja. Magdalena je lahko svetnica, lahko pa si tudi obuje rdeče čevlje in gre plesat. Nima problema s tem, da moški vodi. Malo jo zmoti, ko Roman ovohava Hanno, ampak tudi to sprejme oziroma racionalizira. Izvemo, da je psihoterapevtka za živali. Neguje poškodovane dirkalne konje, spozna se na pse, človekove najboljše prijatelje, srečo pa jim v službi prinašajo predvsem pritlikavi šimpanzi. »Zanimivo je, da se znajo bonobi izogniti sporom in konfliktom, s tem pa tudi vojnām in diktaturam s spolnim občevanjem,« pristavi svojo skledo znanja Sebastian in Magdalena velikodušno začuti, da jo lahko še malo napolni. Ga popelje bližje ali pa dlje od strategije izogibanja, ki jo prakticirajo pritlikavi šimpanzi. S to bi, meni Sebastian, lahko celo človeštvo preživel. Sploh, če bi pred spolnim občevanjem vsi kaj zdravega prigriznili. Hannah Sebastianu kar naprej ustavlja v pogovoru. »Za potrebe drugih imaš ogromno razumevanja,« zasika Sebastian, ljubosumen na Romana in njegove izstrelitvene podvige. Magdalena za svojega »tigra« igra *gentleman*. Ima prakso s psi, malo manj pa se razume na vrste mačk.

Paritveni ples

Po trenutku odrešilnega smeha Hannah popusti Sebastianovemu predlogu, da bi morda morala počakati – morda bo *njen* otrok spočet spontano. Hannah podnevi sanja o nedolžnosti in nežnosti, v nočnih morah pa jo strah žene v akcijo. Sebastian jo prekine, naj raje sanja o čem drugem. Sebastian pakira knjige, ne more se odločiti, ali bi vzel s seboj nihilizem, morda ga bo potreboval, morda ne. Morda bo potreboval Hanno, morda ne. Česar ne vzame, po tistem po hrepenel. Hannah noče biti priča samomoru, zato mu predlaga, naj s seboj vzame vse knjige tega sveta. Morda pa Sebastian skoka v jezero ne vidi kot smrt?

Hannah je k sreči skombinirala tako, da si vsi delijo kombi. Kot nekoliko starejša Martha in George imata tudi ta dva para svoje pristrčne momente, v katerih se izkaže, da zveze niso popoldne, ampak da je v redu, kot je. Sebastian prizna, da Hanni zavida organiziranost. Občutek za povezanost s svetom. Sebastian prizna: »Pre-

prijemam se z veje na vejo ... Nikoli ne pride tisto pravo. Nič se ne zgodi.« *Carpe diem, izkoristi dan*, je očitno do kraja prigan.

Magdalena pove, da je s kovčkom, ki ga prenaša, njena babica leta 1955 zapustila moža, saj ni več zdržala življenja med severnim Köpingom⁷ in južnim Kungsöröm. Istega leta je Tennessee Williams obiskal Švico, da bi se udeležil premiere svoje drame *Mačka na vroči pločevinasti strehi* in malo podrezal v žerjavico na zemlji spolne identitete in premetal omare seksualne revolucije. Določene odločene ženske so tekom zgodovine iz različnih razlogov zapuščale svoje moške. »To se takoj začuti, to je kovček za pobeg,« dahne Sebastian in predlaga, da bi ga odnesel tja, kjer se praviloma spi in pari – v spalnico. Roman s svojim zabojem, polnim aparatov, podre eno od skladovnic Sebastianovih knjig. Sebastian je svobodnjak, biva z idejami, a jih ne upa živeti. Alkohol podpihuje notranji ogenj, obenem pa utaplja um. Prepričan je, da je v vsakomer več različnih silnic, zato bi bil tako ali tako nesrečen, ker vseh ne more zadovoljiti. Svoj prostor pod soncem načrtuje prek pisanja nove knjige o moškem z imenom Ulrich⁸, ki je zakladnica idej in alteregov. Vsi alteregi so moški, nekateri izmed njih so zaljubljeni, radi bi začeli novo življenje, šli na morje ... Noben od njih ne govori o otrocih.

Hannah: »Razvili smo program, ki pomaga, da se v napetih situacijah sprostimo in smo posledično veliko bolj učinkoviti.« Ni se treba preveč zatikati v stvari, bistveno je, da ta tehnika deluje, meni. »Vsakemu človeku se da pomagat, da sprejema boljše odločitve!« Boljše za koga? »Samo ne sme se ga prestrašiti z duhovnostjo, s filozofijo. Obstajajo drugi načini, da človek najde duševni mir,« nadaljuje Hannah. Ceni mojstra Roshija, ki naj bi njenega učitelja naučil zen tehnike. Sebastian, ki sicer vztrajno brani vzvišeno staro modrost, mojstra okliče z zafrkljivim imenom O sushi. Morda je žalitev povsem upravičena – citat iz anime *Dragon Ball* zelo nazo(p)rno odstira starčevo modrost.⁹ Hannah si želi, da bi vsi, vključno z bankirji, znali sprejemati dobre odločitve, da bi postali *avtentični ljudje*. Učitelja, najmanj enega, ima pred seboj, a ga ne vidi.

⁷ Mesto, ki doživi pokristjanjevanje v 11. stoletju.

⁸ Ulrich, močan in vpliven, glede na svoje ime, je storil zločin in je zaprt s samimi moškimi, svojimi alter egi; 99 jih je nedolžnih, ne vedo, zakaj so zaprti. Eni hočejo snifati kokain, drugi otipavati/natepavati Rusinje, tretji ubiti svojo ženo, potem pa kupiti hišo v hribih in živeti v samoti.

⁹ Eden izmed citatov mojstra: »Veste, moje lekcije ne pridejo kar zastonj. Najti mi morate mlado meso. Potem vas bom naučil modrosti.« »But, you know, my lessons don't come free. You must find me a young gal! It's the only way I can start training you.« – Master Roshi towards Goku in »Goku's Rival«.

Trpljenje, sočutje, empatija, apatija

Medtem ko se Sebastian ukvarja z grozljivimi stvarmi, ki jih počnejo bankirji, mu hoče Magdalena na licu mesta pomagati, da bi se osvobodil svoje ječe. »Zapri, prosim usta, in takoj nehaj pit,« je Roman nasilen. Sebastian se zaveda vzorca, ki čaka onstran ječe; že pred vrati bi se diskusija začela od začetka. Nekatere ženske analizirajo, nekatere tudi reagirajo. Kot kaže primer Sebastiana in Romana, pri nekaterih moških ni dosti drugače. Magdalena je polna potrpljenja. Roman nori, ker ne dobi gesla, Hannah pade pod pritiskom kaosa, iz katerega nastane red, a ga ne doživlja kot red. Vsi hočejo potrditve od izbranih ljudi, a jih ne dobijo. Magdalena je tam, kjer se ji zdi, da jo potrebujejo. Obrabljenim dirkalnim konjem in drugim živalim pomaga spet na noge, pa naj traja en dan ali več mesecev. Roman je zelo strikten glede tega, kaj je dobro zanj: »Ne bom se kar nekam priklopil, potrebujem absolutno moč signala.« A kaj, ko vseh signalov ne opazi, čeprav pozna nihanja, »nizko, zelo nizko, potem tekaš od ene sprejemne točke do druge« na koncu pa bo nekdo po nesreči nekaj naredil in se bo vse razletelo. Roman že vnaprej pričakuje napako. Ne zaupa improvizaciji, kaj šele intuiciji, samo številkam in preverljivim dejstvom. Magdalena razkrije dejstvo, ki mu je ušlo: firma mu ni rezervirala nastanitve, ker so ga v bistvu poslali na dolg dopust. Brez vpoklica nazaj. Romanu dol visi, če sta tu samo dva stola in tri banane. Vprašanje pa je, *kdo* izmed njih predstavlja *kaj*. Optika stanovanja postaja zamegljena.

Sebastian se po najboljši volji ne more spomniti, v katero knjigo je zapisal geslo. »Katera knjiga po tvojem mnenju opisuje vedno bolj kompleksni svet, v katerem so ljudje samo še histerični proizvod svojih lastnih izmišljij?« vpraša Hannah (in jo poljubi na čelo, kjer se lahko nahaja nekaj ali nič mozoljev, nekaj ali nič las, nekaj ali nič gub, tretje oko ... vsak vidi svoje.) Roman se spomni na *Idiota*, takoj za tem pa vzpostavi vprašanje preživljanja časa svobodnjakov. Še manj kot pol ure je do usodne izstrelitve, internetno omrežje pa noče povezovati kar samo od sebe. Potrebuje ljudi. Hannah in rimski potomec se poparčkata v želji prihraniti čas. V iskanju *tehnične* povezave odideta *eno nadstropje nižje*. Magdalena ostane, gleda za njima. Blagoslavlja ali se samo nevsiljivo poslavlja? Sebastian odstrani Romanove stvari, vzame iz njegove škatle daljinec in (se) izklopi. Nastane tema, oziroma vsemirje. Nič (hudega).

Sebastian v temi nagovori boga.
(Zdi se, da odgovore zase že ima.)

Aha moment in cement

Ko spet posveti luč, mu Magdalena podari še eno; sončnico. Ukradla/vzela jo je na črpalki, ki si lasti naravne vire in bogati. Rožo je odnesla tja, kjer misli, da je bolj potrebna. Naravno k naravnemu. Sebastian to *krajo* ceni, a se začne nato brž ukvarjati z iskanjem vaze, *mora* se nekam umestiti. Magdalena, ki ima raje pse kot mačke, mu vrže kost – razgovori se o nekaterih represiranih deloholičnih Japoncih, ki se sproščajo ob takšnih in drugačnih igricah za zaprtimi stenami. Magdalena dopušča, da je dušno sorodstvo pomembnejše od krvnega. Hoče mu pomagati, da bi se razcvetel, on to spoštuje, a ne izbere njene izbire zanj. Izbral si je Hanno, in ostaja zvest, ne glede na skušnjave. Magdalena ima lepe namene, tako za Sebastiana kot za Romana, kot tudi zase. Romanu ne pove, da so ga odpustili, ker ga bo bolelo. Pušča mu čas, ker si ga sam ne. Čaka, da ga bo lahko tolažila. Sebastianu se to ne zdi preveč plemenito, resnica je lahko rezilo. Magdalena prizna, da je bolj navajena govoriti z nekaterimi živalmi, saj na te lahko vpliva, nekateri ljudje pa ne dopuščajo vplivov. Ponudi se Sebastianu, morda za to, da bo dobil izkušnjo, morda pa zato, ker išče novega partnerja. On jo zavrne. Magdalena prizna, da dopušča marsikaj v zameno, da Roman ostane z njo. Strah pred osamljenostjo je večji od njenega ega. Po drugi strani pa ve, da lahko gre, če hoče, saj vendar nosi s sabo prtljago stare mame. Magdalena redno zapušča toplo Venero in se podaja na ledeni Mars, da bi bila bližje Romanu. Sebastian je ravnodušen do celulita, ki straši nekatere ženske, ki jih nekateri moški ne znajo videti, veliko pa da na prave, božanske trenutke. Opijanja! Vmes se pač zgodi življenje, včasih sončno, včasih deževno. Sebastian se obsoja, ne skače več v zrak; ni vesel, travme, ki jih ne razreši, se kažejo na umu in telesu. Magdalena pove, da zaznava bližajočo se nesrečo ... Jo kliče ali upa na najbolje? Vsa živa bitja smo del narave in ta se lahko obrne proti sebi brez določenega razloga. Sebastian je ne poljubi. On ljubi knjige – na liste (reciklirane produkte narave) odtisnjene misli. Ko Magdalena to sprevidi, se obrne proti zidu in pije. Preлива kri v odpuščanje grehov?

Roman hoče po svojih močeh pomagati, razširiti internetno povezavo v vse države sveta, ker verjame, da bo to prineslo več dobrega kot slabega. Sem pa tja se kakšen satelit sicer raztrešči na Zemlji in ubije nedolžne ljudi, a to ni njegova krivda. Sebastian ga napade, da tujci morda sploh nočejo deliti informacij. Zboji se, da mu bo kdo kaj vzel, če bodo začeli *nepovabljeni* prihajati v njegovo okolje. Prepozno, tujci – nepoznani ljudje in njihovi sistemi – so že tu. Okrog njega in v njem. Zdaj on priganja Hanno, da čimprej *spokata*. Pred Romanom prvič naslovi Hanno kot svojo *ženo*; označi, kdo je s kom, brez papirjev. Pokaže zobe, Roman pa mu ukaže, naj zapre gobec.

»Na svetu crkuje milijon ljudi, mi pa smo lepo omreženi in opazujemo ... pritisnemo par tipk in se na vse povežemo ... «; Sebastianova sveta jeza nima več zadržkov. Pograbi pištolo in nameri v Romana. Zdaj bo

tehnika prav prišla. Zopet se omenja kristjana in krivdo. Sebastian nameri v Hanno. Hannah skuša rešiti situacijo, mimogrede pa ga še označi za pošast: »Ne meri s pištolo v ljudi!« Sebastian obrne pištolo proti sebi. Na površje pride Sebastianova zagrenjenost, mnenje, da nihče ne ceni njegovega dela, njegove umetnosti, znanosti. Potrebuje podporo, a prošnje in iskanje potrditve odpirajo tudi možnost zavrnitve. Morda bi mu bila dovolj že podpora mikro okolja, a mu Hannah te ne more dati. »Prazni, zlagani ljudje,« vpije na Romana, medtem ko Madgalena pije, da izmije bolečino in se nato končno upa postaviti zase vpričo svojega moža. Roman nima česa/časa razumeti, kaj šele sprejeti, zato jo obsoja, da je z njo nekaj narobe. Vsak se sam odloči, kaj, koliko in komu bo dal. Magdalena prizna, da je skušala hipnotizirati možkega. Tudi kuna belica malo zapleše, preden požre zajca. Ko se ples ne izide, se lena Magda postavi v vlogo žrtve: »Za tvoje idiotske akumulatore sem žrtvovala svoje življenje ...« Sebastian sprevidi, da je imela Hannah z Romanom podobne prikrite načrte, Magdalena izkoristi priložnost zase; videla ju je, v dvigalu! Magda lena doživlja Hanno kot moderno žensko, ki bi rada vse, medtem ko ima sebe za bolj staromodno. Stara ponižnost izgine, ko izzove Sebastiana: »Zdaj pa že enkrat nekam ustrelite, vi plemeniti mlahavi kurac!« Sebastianu pištola zdrsne iz rok, *steče* iz sobe. Hannah mu sledi.

Kombi-nacija ali če ti kaj ni všeč, lahko greš

Roman strmi v *daljavo* vsemirja. Magdalena pride skozi vrata, spet s sončnico. Izvemo, da sta Hannah in Sebastian odšla. Magdalena se odloči pomagati, kjer se da: če bo Romanova mama ostala sama, bi rada živel z njo. Z Romanom se hoče odkrito pogovoriti, ne more mu več slediti. Roman jo zatre, da *njegova* mama ne potrebuje *njene* pomoči. Še naprej se oklepa svojega znanja, svojega poklica. Ona izrazi željo, naj jo vzame *k sebi*, ne le s sabo. Magdalena noče več gledati v zid, hoče začeti znova, vzpostaviti pristen stik. Roman ne razume, vidi le svojo realnost: »Jaz živim. Ti pa hočeš biti princeska, ampak jaz, jaz živim v realnosti ...« Magdalena mu zdaj končno razkrije drugo realnost, dejstvo, da njegova služba ni več plačana. Povabi ga k plesu. Ko si obuje rdeče čevlje, je Roman preplašen. Nekje globoko se oba zavedata ženske moči. Magdalena tokrat vodi. Hannah in Sebastian se zopet pojavita v istem prostoru. Ko je čas za odhod, se izkaže, da je pričakovani kombi nekdo ukradel. Sebastian s prstom pokaže na Romana, ki naj bi bil zaradi svoje neprevidne previdnosti kriv za to, da se kombi z dragocenimi knjigami in aparati zdaj pelje stran. Kaže, da bodo morali to noč vsi spati skupaj. Sebastian se boji. Tudi glasba ne bi pomagala, da se sprosti. Hanni se zdi, da za izginotlje kombija ni kriv nihče od njih, in predlaga, naj stvar rešuje policija. Od Sebastiana hoče izvleči opravičilo za Romana. Sebastian (si) prizna, da ne bi ustrelil. Skupaj sestavijo številke in črke, po katerih je državnim organom, ki skrbijo za red, prepoznaven črni kombi. Izkaže se, da so sosede poklicali policijo že pred Hanno, ker je kombi nehote zaparkiral njihovo vozilo. Magdalena odpre jeklenko s tekočim *dušikom* in odide po poteh svoje stare

mame. Postane hladno. Drug drugega obtožujejo. Ljubezen, kapitalizem, pozornost, utr(u)jenost ... Roman s svojim organskim orožjem obkroži Hanno, ona se ga brani; sama si izbira, komu se bo dala, poleg tega pa sluti prihajati Magdaleno in je noče prizadeti. Magdalena Romanu osebno izroči odpoved. Sebastian se vrne, z revolucionarnimi rožami za Hanno. Sebastian Romanu prebere pismo z odpovedjo. Roman izstreli naboj iz Sebastianove pištole v sla, ki ni kriv za to, da so ga odpustili. Hannah v sili pozove starega – bivšega ljubimca Christiana. Magdalena uvidi, da iskanje *pravega* po navodilih njenih mame in stare mame pelje samo do križ(išč)a. Izvemo, da se Roman občasno poteši z lutko¹⁰. Ta nič ne čuti in ne govori, ima pa oči, ki ga neprestano začarano gledajo (če jo napihne). Izkaže se, da je Sebastian še vedno živ in zdrav, zdaj »na ušesa« podoben Van Goghju. Hannah prizna, da ji je bivši ljubimec Christian odprl oči v svetu posla, kadar si je privoščil druge ženske, je pa malo zamižala. Ko je zanosila, se je Sebastianu zlagala, da je otrok njegov. Postavil ji je ultimatus: ali otrok ali jaz. Začasno rešitev njune zveze je našla v splavu. Magdalena sočustvuje. Vsak gre svojo pot: Hannah sprevidi, da Sebastian nikdar ni hotel otroka. Z žrtvijo njun odnos ni postal svet, kot ji je obljubljal. Vrniti se hoče h Christianu. Magdalena je sita rdečih čevljev. Roman si nadene nedolžno belo srajco, pripravi aktovko in odhiti iskat zaposlitve. Sebastian se vrne v vsemirje knjig, kjer mu je toplo – brez odej, ki jih je Hannah za vsak slučaj pustila v omari. Kadar se dva uskladiata, postane toplo. Če je povezanost možna *in* močna, ne potrebuje tehnike. Stik s sabo zna biti ključ. Magdalena razmišlja, da bi šla na morje, nato pa ostane, kjer je. In zapleše okrog kovčka. Objame *sebe*. Pomaga si sama in bog ji pomaha. Vsi so. Življenje teče.

Opomba: Članek je bil najprej pisan v glavi, medtem ko sem bila fizično v Londonu, na Bledu, v Cerknem in v Ljubljani. V veliki večini je bil *napisan* na morju, v Kraljevic. Pri sosedih/v tujini. Na prenosni računalnik z električnim kablom, vstekanim v podaljšek, ker njegova baterija sama od sebe že kakšna tri leta ne dela. Ko je treskalo in grmelo, je bil članek pisan tudi na roke, da se ne bi slučajno kaj vnelo. Sonca ni bilo. V bistvu je bilo kar zoprno vreme, pretežno močan veter in na trenutke raztresen dež. Malo nas je zeblo, potem pa smo se preoblekli. Ko smo se malce navadili na ozračje in sprejeli naravo takšno, kot je, je postalo znosnejše. Dosti smo se pogovarjali, ker v dežju bojda ne moreš prav dosti početi. Po dveh dneh sivine je za dobro uro posijalo sonce. Bilo je toplo. Nekaterim celo vroče. Veter je razpihal peno in morje je postalo čistejše. Vabilo je k plavanju. Za nekaj časa smo posledično pozabili na računalnik in kable in elektriko. Satelita, ki naj bi krožil nad nami, nismo videli, je pa on najbrž videl nas, če je bil to njegov namen. Kaj je kdo s temi informacijami počel, ne vem.

¹⁰ Kot v filmu Craiga Gillespia *Lars ima dekle*.

Sandi Jesenik

TUDI ČE GREM NA MORJE, BOVA ŠE VEDNO ŽIVELA Z LUTKO

Ljubimo in nič ne vemo je komedija, ki nas opominja na vpliv hitro rastoče tehnologije in s tem na njene pozitivne in negativne posledice. Če med te posledice sodijo propadi zvez in prijateljstev, je nedvomno nujno razmisliti, čemu bomo dali prednost: osebni svobodi in nestresnemu življenju (če je to sploh mogoče) ali »razvoju«, napredku, zaradi katerega je treba sprejeti posledice, ki jih trpijo liki Hannah, Sebastian, Roman in Magdalena.

Hannah in Sebastian se predstavljata kot prijatelja, čeprav sta v partnerski zvezi: nekoliko nenavadno, saj hkrati načrtujeta otroka. Pri tem prvem paru je Moritz Rinke dal veliko veljavo ženskemu liku: ona je tista, ki oba finančno preskrbuje, se pravi, da »nosi hlače«, medtem ko Sebastian dela na svobodi. Z nekim drugim parom sta sklenila pogodbo o zamenjavi stanovanja. Ko se srečajo, se med seboj spogledujejo, tako se pridih komedije potencira. Tudi pri drugem paru ima glavno besedo žena, čeprav to na prvi pogled ni opazno, saj se prepušča moževim »navodilom«. Tako se izogne posledicam zlomljenega moškega ega. Njihovo nevsakdanje srečanje ob menjavi stanovanj je kot srečanje na vesoljski postaji, odvija se nenavadna drama z veliko naključij, ki jih vse na kupu redko srečujemo. Nagon jih spodbuja k dejanju, temu pripomore tudi kakšen popit kozarček preveč. Kaj hitro bi lahko prizor zamenjali z golobi, ki se šopirijo pred parjenjem. Merijo moči, kdo bo s kom in na kakšen način. Pri tem ima simbolično vlogo tudi nabita pištola, ki jo imata v stanovanju Hannah in Sebastian in ki preseneti gosta.

Skupni imenovalec je kaos – današnje življenje.

»Vsak trenutek se lahko začne ...«

»Papež Aleksander VI. je na predvečer vseh svetih povabil petdeset izbranih kurtizan, ki so nastopile čisto gole ...«

»No, on je v seksti ...«

»Najina partnerja za menjavo bosta čez uro tukaj.«

»Mislim, da sem postal duša tega stanovanja.«

»Ne meri vame, nabita je.«

Preden prideta partnerja za menjavo, Hannah Sebastianu očita, da na internetu gleda vsebine za odrasle: »*A naj ti povem, kakšen pomen imajo porniči za socialno zgodovino? Sodobnim moškim se na lastne žene sploh več ne dvigne! Človeštvo bo propadlo, če ženske ne bomo dojele, da je treba moške vzeti v posteljo skupaj z računalnikom ... ! Mogoče gre lahko samo še v troje ... ? Ko delamo otroke, se je treba v postelji povezati na net ...*« Vse to mu pove zaradi močne želje po otroku, pri čemer je enkrat že splavila. Takrat sicer ni bila noseča s Sebastianom, ki ženi skriva svojo neplodnost. Priča smo prikrivanju hib, kar dramskim likom veliko pomeni. Hannah za svoje partnerske težave krivi splet in Sebastianu očita, da ga prekomerno uporablja, saj meni, da do nje prav zaradi interneta ne čuti več poželenja. Dokaz več, zakaj je bolje biti odkrit in ne prikrivati stvari v razmerjih, vendar je dramskim osebam v *Ljubimo in nič ne vemo* to najtežje. Hannah Sebastianu na dogovorjenega otroka opominja z aplikacijo na prenosnem telefonu, ki omogoča ženski načrtovanje najprimernejših pogojev za spočetje. Medtem prideta že dogovorjena partnerja za menjavo stanovanja Roman in Magdalena.

Roman, ki je obseden s tehnologijo, v novem stanovanju nevzdržno pogreša dogovorjeni internetni dostop z optiko. Vneto si prizadeva, da bi ga kar najhitreje našel, da bi lahko že čez eno uro spremljal izstrelitev satelita. Hanno sprašuje, če je na kakšnem portalu, v smislu kasnejšega digitalnega komuniciranja. Nato pride njegova žena Magdalena s staromodnim kovčkom. Pravi, da je to »kovček za pobeg«, s katerim je njena stara mama ušla od moža. Tako Rinke plasira asociacije in podvaja motive: v zraku je možnost Magdaleninega pobega od Romana, kar nas ne preseneča, saj Roman vidno zapeljuje Hanno. Magdalena mu ne ostane dolžna in se tudi sama zanima za Sebastianu. V tem odnosu Hannah nedvomno kaže ljubosumje.

Količina popitega alkohola nadaljnje dogodke usmeri v nekakšno (kvazi)filozofsko razpravo. Sebastian razlaga o potencialnem protagonistu svojega romanesknega prvenca, Ulrichu, pri oblikovanju katerega izhaja iz hipoteze, da »*bomo ljudje kmalu lahko razcepljeni v sto identitet*«. Magdalena omeni bonobe, ki so za to

dramo primerni in asociirajo na podobno seksualno izkušnjo, kot jo ima človek – znanstveniki so odkrili, da so ti primati s svojim spolnim obnašanjem zelo podobni človeku in opis v eni izmed knjig pravi, da »/*so/ Bonobi egalitirani primati, ki nadomeščajo agresijo s seksom: spore rešujejo s spolnim aktom. Samice zasedajo pomembne položaje v družbi, najsvetlejšje točke v družbenem življenju pa so zaključki sporov in občutljivost do drugih*« (Waal, F. B. M. in Gašperšič, M. (2005): Bonobi in figovi listi. Časopis za kritiko znanosti, 33 (221), 54–65). Če bi ti pari popili še malo več in bi se sprostili, bi skoraj zagotovo zavrglo svoja načela in spali drug z drugim. Tako pa ostajajo v skupnem prostoru, v ospredju je problematika priklopa na internet in spremljanje izstrelitve satelita.

Hannah Sebastianu reče Christian in s tem razkrije ime nekdanjega partnerja. Natančna narava Hanninega razmerja s Christianom ni znana, očitno pa se ga globoko v sebi še pogosto spominja, saj je konec koncev splavila njegovega otroka. Ritem igre narašča v iskanju gesla za dostop do spleta. Sebastian se spomni, da ga je zapisal na levo stran neke knjige. Do izstrelitve imajo le še 27 minut, zato Hannah in Roman odideta do sosedov, ki bi mogoče lahko odstopili svoje geslo. Medtem Sebastian brska po Romanovi škatli, iz katere potegne daljinec, pritisne tipko in že sta z Magdaleno v temi. Luč se spet prižge in Magdalena ima v roki sončnico. Nenadoma smo na »zmenku« dveh sorodnih duš. Oba imata za partnerja ključne informacije. Magdalena Sebastianu razkrije, da je njen mož ostal brez službe, a mu tega še ni povedala, ker ve, koliko mu pomeni njegovo delo in vse v zvezi z izstrelitvijo satelita. Sebastian pred Hanno skriva svojo neplodnost, kar je posebej problematično, ker ona tako odločno zahteva dogovorjenega otroka. Zaupnosti se v strahu pred prevelikim zbližanjem nenadno zaključijo: Sebastian panično išče Hanno, Magdalena v roki kot orožje vihti jeklenko z dušikom (ki ji jo je kupil mož, da bi se z njo znebila celulita). Zgodi se elipsa, ki igro v nekem smislu obrne na glavo. Zdaj vsi štirje liki spremljajo izstrelitev satelita v kazahstanski stepi, projicirani na steno v stanovanju.

»Si ne boš prinesel stola?«

»Hannah, a se hecaš?«

»Oprostite, bi lahko govoril s svojo ženo?«

»Že zdavnaj sem povezan!«

»Želim si, da bi Bergmannova umrla ...«

»Čez štiri minute, Hannah ...«

»Roke v vis.«

»To je globalni projekt, tega ne morem kar tako ustaviti ...«

»Otipava vse ženske, ki so še dovolj oddaljene, on je specialist za oddaljenost ...«

»Ne meri s pištolo v ljudi!«

»Še 122 sekund ...«

»Nobenega strela ... Niti enega samega strela ...«

»Ampak ko vidim tole tukaj, se zavedam, da so povezave med človeštvom tudi v moji moči ... Da bomo končno pokrili tudi ogromen ostanek človeštva in ga priklopili na omrežje, to me navdaja s ponosom,« navdušeno razlaga Roman. Njegovo prizadevanje za svetovno mreženje je strašljivo. Namreč vse te satelitske povezave so v pomoč, da nas družba nadzira, če ne celo vodi. Sebastian s pištolo meri v Romana in zahteva prekinitev izstrelitve. Roman ga opomni: »*Ostanku človeštva bi radi preprečili prenos podatkov, ne? To bi radi?? Brez njega sploh ne bi vedeli za razne vstaje ljudstev!*« Sebastian, ki se veliko ukvarja z družbo, pojasnjuje: »*Več podatkov boste stresli nad človeštvom, manj bomo vedeli in razumeli! Vse je povezano med sabo, ampak razdalje med ljudmi so zmeraj večje! Zakaj ne izstrelite kake rakete, ki bi vse to izklopila? In zakaj otipavate mojo ženo?*« Na eni strani imamo strastnega zagovornika razvoja mreženja, na drugi pa zagovornika mnjenja, da to mreženje ljudi oddaljuje. Vsakodnevna uporaba spleta hkrati zbližuje posameznike, a s tem se razdalja med njimi povečuje, saj prej si težje spoznal osebo z drugega konca sveta. Tehnologija pa tudi olajšuje pogoste selitve (na primer menjavo stanovanj), kar pa je spet dvorezen meč. Vprašanje je tudi, kakšne posledice ima to mreženje za države tretjega sveta. Sebastian komentira nesmiselno porabo energije za računalnike in dejstvo, da je to povsod prioriteta: »*Na svetu crkuje milijone ljudi, mi pa smo lepo omreženi in opazujemo ... Naše sočutje se pretvori v podatkovni tok! Jasno, vsak zemljan v Afriki ali v amazonski džungli ima pravico, da se poveže v omrežje. Nič za žret, ampak omrežen!*« Razdelitev je jasna, na eni strani sit in omrežen svet, na drugi pa lačen in omrežen. Tako sta prisotnost svetovnega spleta in stališče do njega ključna motiva Rinkejevega dramskega besedila. Sebastian še vedno meri s pištolo, Magdalena po popitih kozarcih pove preveč o svojih pričakovanjih iz prejšnjega prizora, ki sta si ga delila s Sebastianom, Sebastian očita Hanni željo po uspehu. Ko povsem iz sebe Sebastian na koncu odloži pištolo in steče iz sobe, mu Hannah sledi. Roman pobere pištolo, projicirana izstrelitev je motena: naenkrat namesto kazahstanskega satelita vidimo »*migetajoče posnetke – praslíke, slike človeštva, slike žalosti; slike predanosti in opustošenja*«. Rinke se odmakne od realizma.

Izstrelitev se je že zgodila. Močno vinjena Magdalena pride s sončnico, ki jo je Sebastian pozabil. Zdaj jo podari Romanu. Očita mu dolgočasno zakonsko življenje, pogreša morje in pogovor. Zanimivo je, kako se avtor poigrava z obrnjenimi klišeji: ženska podari rožo moškemu in vinjena je ženska, ne moški. Zveza Romana in Magdalene temelji na zanimivem dogovoru »*Če se ne bova pogovarjala, se ne bova razšla*«, kar Magdaleno moti. Življenje sta si osmislila na fantazijah, ker pa je pogovor o fantaziji za marsikoga tabu tema in vzbuja neprijetne občutke, si Roman in Magdalena prikrivata misli in čustva. Čeprav je na prvi pogled kazalo drugače, Magdalena ni klasična gospodinja ali ženski lik izpred nekaj desetletij, saj se bori za svoje užitke. Zdaj pa ima dovolj. Hoče

nekaj pristnega. Z Romanom zaplešeta, istočasno pa se vrmeta Hannah in Sebastian. Ker je Roman zaparkiral sosedu Bergmanna, je ta poklical policijo, ki jima je odpeljala kombi. Večji problem kot ukradeni kombi Sebastianu predstavlja odtujitev knjig, ki so njegova duša. Roman ima vsega vrh glave, zdaj menjalna pogodba že velja in kot stanovalec tega stanovanja se hoče znebiti Sebastiana ter postane rahlo nasilen. Doseže želeno, Sebastian zapusti stanovanje. Magdalena pograbí jeklenko s tekočim dušikom in jo potisne Romanu v naročje. Tudi ona odide.

Hannah in Roman sta sama, ona se obeša nanj. Roman se bori z uhajanjem tekočega dušika, kmalu bo postalo vse hladno in zmanjkalo bo kisika. Ona ne odneha, močno si ga želi, on pa ima druge prioritete. Potarna mu, da je njen prijatelj nepozoren in da tudi na bivšega še veliko misli. Ko nazadnje vendarle vzbudi njegovo zanimanje, ko Roman spusti jeklenko in ji raztrga bluzo, je njo že minilo. In flagranti ju zasači Magdalena, ki je Romanu pozabila dati pismo, v katerem piše, da so ga odpustili. Vstopi tudi Sebastian s šopkom vrtnic za Hanno. Zdi se, da je končno prišel čas za razkritja. Sebastian vzpodbuja Romana, naj prebere pismo in ugotovi resnico. Roman v paniki pred uresničitvijo svojih najhujših strahov nameri pištolo v svojo ženo. Sebastian vzame pismo in ga prebere. Roman preusmeri pištolo vanj in ga ustrelí.

»Vaš mož je nor.«

»Madeže krvi se da odstraniti s pecilnim praškom.«

»Doma živiva skupaj z lutko.«

»Krogla mu je oplazila uho, zdaj preiskujejo sluhovode.«

»Kako daleč je do morja?«

»Sebastianu sem rekla, da je otrok njegov ...«

»A lahko dva ostaneta skupaj, če si povesta resnico?«

»Odpeljala se bom na morje ...«

Moška sta opravila svoje poslanstvo v igri in preživela, potem pa tudi izginila. Roman je Sebastiana s strelom le delno poškodoval. Zadnji del igre je ženski del. Čeprav bi morali biti po vseh klišejskih pravilih sovražnici, Magdalena in Hannah druga drugi zaupata svoje največje travme. Magdalena živi s tem, da ve za moževo fantazijo, doma je namreč našla napihljivo lutko: »*Lutka lahko gleda svojega ljubimca cele ure, s svojimi lepimi očmi, me tega ne moremo, ona pa se ne utrují ...*« Za ljubezen se je bila pripravljena prilagoditi in kadar sta imela spolne odnose, se je delala negibno, da bi mu s tem povečala željo. Tudi Hannah se je za ljubezen s Sebastianom žrtvovala s splavom, tega, da otrok ni njegov, pa mu ni povedala. Moritz Rinke z *Ljubimo in nič ne vemo* odpira številne teme, o katerih bi morali razmišljati in razvijajoči se informacijski družbi, hkrati pa svoja zanimanja na nivoju medosebnih odnosov strne v vprašanje: »*Ali lahko dva ostaneta skupaj, če si povesta resnico?*«

FOTOGRAFIJE Z VAJ

Tjaša Železnik, Matej Puc, Ana Dolinar Horvat, Gaber K. Trseglav

Gaber K. Trseglav, Ana Dolinar Horvat

Matej Puc, Ana Dolinar Horvat

Ana Dolinar Horvat, Gaber K. Trseglav, Tjaša Železnik

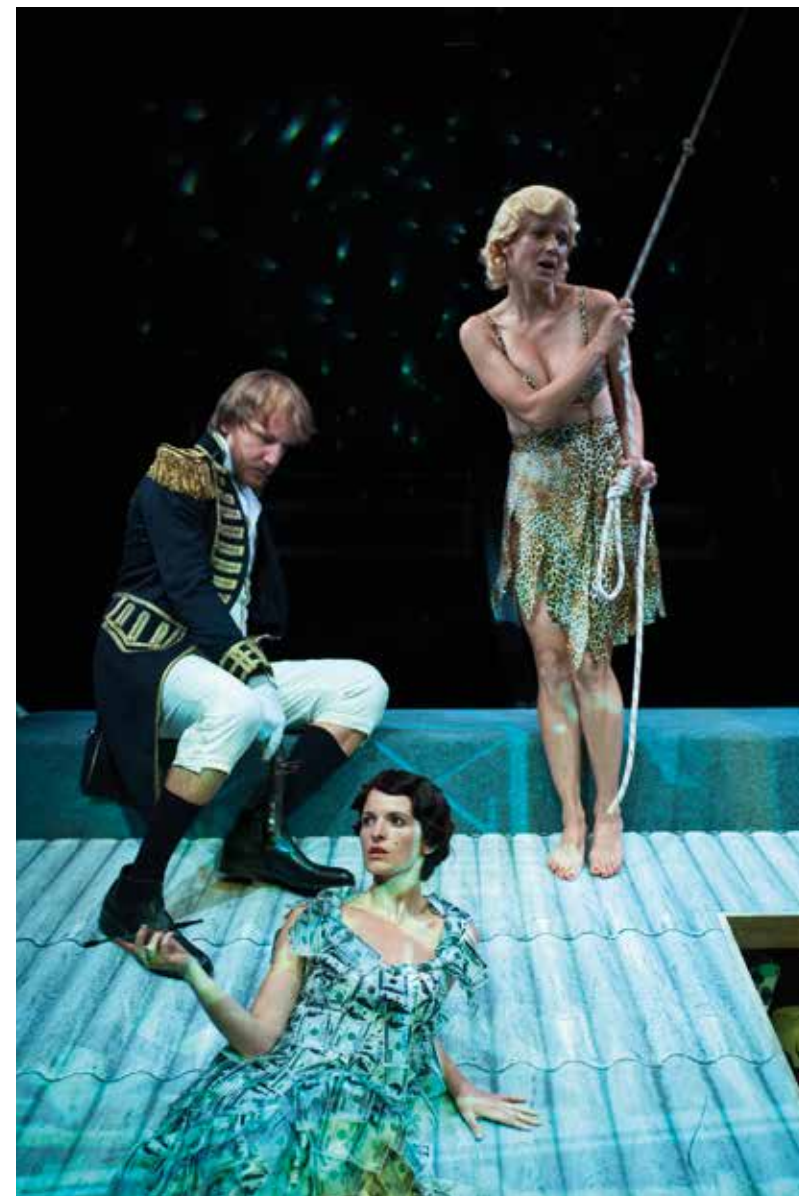
Ana Dolinar Horvat, Tjaša Železnik, Matej Puc, Gaber K. Trseglav

Ana Dolinar Horvat, Matej Puc

Tjaša Železnik, Gaber K. Trseglav

Matej Puc, Ana Dolinar Horvat, Tjaša Železnik

Moritz Rinke

WE LOVE AND KNOW NOTHING

First Slovene Production

Opening 25 September 2014

Translator **MILAN ŠTEFE**

Director and sound designer **MARE BULC**

Dramaturg **EVA MAHKOVIC**

Set designer **DAMIR LEVENTIĆ**

Costume designer **MATEJA BENEDETTI**

Language consultant **MAJA CERAR**

Lighting designer **ALJOŠA VIZLAR**

In the performance we use an excerpt from Georges Méliès' *Le Voyage dans la Lune*.

Stage manager **Jani Fister**

Technical director **Jože Logar**

Head of set design **Janez Koleša**

Technical coordinators **Matej Sinjur** and **Branko Tica**

Head sound master **Sašo Dragaš**

Head lighting master **David Orešič**

Head hairstylist **Jelka Leben**

Head wardrobe mistress **Angelina Karimović**

Property masters **Sašo Ržek** and **Borut Šrenk**

The set was made under the supervision of master **Vlado Janc** and costumes under the supervision of mistresses **Irena Tomažin** and **Branka Spruk** in the ateliers of the Ljubljana City Theatre.

Cast

Hannah **ANA DOLINAR HORVAT**

Sebastian **MATEJ PUC**

Roman **GABER K. TRSEGLAV**

Magdalena **TJAŠA ŽELEZNIK**

Enter the frenzy of house moving and meet a puzzled Hannah who teaches Zen classes to stressed-out bank managers, thus boosting their destruction efficiency, according to her well-read but unemployed partner Sebastian, a devoted cultural historian. Eagerly knocking on the door of their apartment are Magdalena, a dispirited veterinarian, and her husband Roman, a computer engineer, who have just arrived to Germany from Switzerland. The couples will swap their apartments for a few months.

We witness a group of professional nomads whose quest for success makes them move from one business opportunity to another. Roman is anxious to get on the Internet as he has to observe a live communication satellite launch that he has worked on for his company. Sebastian, a man of books rather than computers, has forgotten the access code. The moving van rented by Roman and Magdalena is double-parked in the middle of the street, waiting for Hannah and Sebastian to take it to Switzerland. The war of nerves that rages during the filling of boxes and emptying of suitcases sparks affection between Magdalena and Sebastian, while Hannah and Roman are not left indifferent, either. From their distracted confessions, the viewer discovers with whom Hannah cheated on Sebastian, how Magdalena discovered Roman's blow-up doll, why Sebastian hides his infertility and why Roman has no idea yet that he has been laid off. In the whirl of arguing, teasing, smiles and smirks, the van mysteriously disappears, a loaded gun appearing in its stead.

The latest bitter comedy by German novelist and playwright Moritz Rinke discloses an array of paradoxes of contemporary life: how we are constantly connected with others yet unbearably lonely as we are continuously running from the reality into virtuality, and how we are afraid of touching a fellow man although the world is our oyster.

INFORMACIJE O PREDSTAVAH MGL DOBITE

- pri blagajni MGL v Gledališki pasaži med Čopovo in Nazorjevo ulico v Ljubljani, ki je odprta vsak delavnik od 12. do 18. ure in uro pred predstavo
- v mesečnem sporedu predstav, ki ga abonenti, imetniki osebne in poslovne kartice MGL in tudi vsi drugi, ki to želijo, prejmejo po pošti, prav tako pa je brezplačno na voljo pri blagajni MGL
- na spletni strani www.mgl.si
- s sporočili SMS Mestnega gledališča ljubljanskega
- v dnevnem časopisju
- na radiu
- na Facebooku in Twitterju